

Nørreport Station

Parter bag projektet

Oplys gerne hvem der står bag projektet, f.eks. bygherre, udførende arkitekt, ingeniør og andre. Oplysningerne vises ikke på websitet. Det er et krav, at der er en bygherre, en rådgiver og en udførende knyttet til projektet

ARKITEKTER:

Transformation af byrum og stationsbygninger er skabt i et samarbejde mellem Gottlieb Paludan Architects og COBE med Gottlieb Paludan Architects som totalrådgiver.

Gottlieb Paludan Architects var underrådgiver til SWECO (tidligere Grontmij) på renoveringen af tunnel og fjerntogsperron

INGENIØR: SWECO var totalrådgiver på renoveringsprojekterne, underrådgiver til Gottlieb Paludan på transformation af byrum. Rambøll var ingeniør på trafikprojektet.

ENTREPRENØR: Aarsleff Rail A/S

BYGGELEDELSE: Banedanmark, COWI

ANDRE SAMARBEJDSPARTNERE: Bartenbach (lyskonsulent) på transformation af byrum

BYGHERRE: Banedanmark, DSB, Københavns Kommune

Beskrivelse

Skriv om selve projektet: Hvad var udfordringen? Hvordan var processen? Hvordan blev løsningen?

Med over 250.000 mennesker der dagligt passerer området, er Nørreport Station Danmarks travleste trafikknudepunkt. Stationen var oprindeligt anlagt i 1916, renoveret i 1934 og trængte på flere planer til en gennemgribende ny renovering. Hvad der før var en station og et byrum karakteriseret som kaotisk, utrygt og larmende, er efter transformationen kendetegnet som et sted, hvor den daglige bruger er i fokus. Det komplekse sted er med enkle greb blevet et rum i byen, hvor balancen mellem fodgængere, cyklister, cykler, busser, biler, boder og teknik er mere overskuelig og lettere tilgængelig end før ombygningen.

Den gennemgribende renovering af Nørreport Station opstod som følge af et krav fra Københavns Kommune om at skabe renere luft på fjernbaneperronen. Samtidig opstod et ønske fra Banedanmark om at udføre en tiltrængt renovering af betonen og membranen på oversiden af tunnelen.

Kravet om renere luft nødvendiggjorde en udbygning af ventilationsafkastene på overfladen. Placeringen førte til, at Københavns Kommune og DSB udskrev arkitektkonkurrencen om transformation af forpladsen. Foruden integration af ventilationsafkastene, skulle konkurrencedeltagerne også komme med et bud på en forbedring af cykelparkeringsforhold, vejforløb samt nye stationsbygninger.

SWECO (tidligere Grontmij) vandt ingeniørkonkurrencen om renoveringen af tunnelen inklusiv luftforbedring samt koordineringsopgaven for de mange projekter, der ikke blev projekteret samtidig. Banedanmark var hovedpennefører, mens Københavns Kommune og DSB var bidragsydere i en fælles bygherreoverenskomst. Som underrådgiver deltog Gottlieb Paludan Architects, Atkins og Dansk Brandteknisk Institut. Gottlieb Paludan Architects vandt sammen med COBE og Bartenbach, samt SWECO

som underrådgiver arkitektkonkurrencen om pladstransformationen. Trafikreoveringen blev udbudt selvstændigt af Københavns Kommune og vundet af Rambøll.

Renoveringen rummer således fire delprojekter:

1. Renovering af fjerntogsperron
2. Renovering af tunnel
3. Trafikreovering
4. Transformation af byrum og stationsbygninger

Den nye fjerntogsperron er med beklædning af perronvæg- og loft samt ny belysning, informationstavler og skiltning blevet lys og behagelig at opholde sig på. De nødvendige ventilationsafkastere er transformeret til integrerede lysobjekter på pladsen, der med sine bænke skaber mulighed for ophold, og om natten står som lysende vartegn for stationen. Herudover er flowet fra byen til perronerne blevet forbedret markant, hvilket gør det nemmere for de mange daglige brugere at komme frem.

Som udgangspunkt for transformationen af den nye plads er trafikflowet ændret, således at Nørre Voldgade nu kun har trafik i pladsens vestlige side. Nørreport Station står efter renoveringen som et åbent og tilgængeligt byrum med fodgængere og cyklistere i centrum. Det har været vigtigt at skabe tryghed i det nye byrum med en plads, der er lys og overskuelig og med en høj grad af transparens samt et enkelt materialevalg i hvid beton, granit, glas og rustfrit stål.

Stationsfunktioner er samlet i organisk formede bygninger, hvis placering og udformning afspejler brugernes flow og færdsel på tværs af sidegader, trapper og fodgængerovergange. Bygningerne fremstår i glas og de afrundede former, skaber tryghed og giver plads til menneskestrømmen. Dette giver et overskueligt og naturligt flydende byrum uden bagsider og blinde vinkler. Cykeladgangen følger Nørre Voldgade og giver adgang til pladsens ca. 2.100 cykelparkeringspladser. Cyklerne er samlet i forsænkede "cykelbede", der gør det tydeligt, hvor man skal parkere sin cykel og gør at pladsen opleves mere overskuelig end tidligere.

Forskydningen af pladsen giver direkte fodgængerforbindelse til Nørregade, Fiolstræde og Købmagergade, mens Nørre Voldgade er omlagt, så der kun er én færdselsåre nord for stationen. I projektets udformning, er der lagt stor vægt på at skabe en stemning, som er urban, intens og fortæller om en levende og dynamisk storby. Dette manifesteres også ved at de mange parkerede cykler ikke gemt væk; men tværtimod viser, at København er stolt af at være verdens bedste cykelby.

Kriterier

Hvad er særligt ved dit reoveringsprojekt? (Vælg gerne flere emner)

Eksempelværdi

RENOVER prisen gives til projekter, der har potentiale til at udvikle reovering som en estimeret faglig disciplin, og som gennem sine konkrete resultater kan inspirere til efterfølgelse.

Måden at koble perron og byrum sammen på kan være inspiration i forbindelse med fremtidige stationsrenoveringer. Sammenkoblingen skaber et mere brugbart byrum, og i stedet for blot at have karakter som en transitzone indbyder plads og bygninger til positivt byliv og ophold.

Energikrav og bæredygtighed

RENOVER prisen gives til projekter, der bidrager til bæredygtig praksis bl.a. via energieffektivisering, som er afstemt byggeriets funktion og indeklime.

De organisk formede tage er dækket med sedum, som forsinket regnvandet og opsuger CO₂ fra luften. Udluftningen på fjerntogsplatformen er forbedret, al belysning er LED og solceller på taget bidrager til el-forbruget.

Samarbejde

RENOVER prisen gives til projekter, hvor et godt samarbejde mellem bygherre, brugere, byggeriets parter og de lokale myndigheder har givet eksemplariske resultater til efterfølgelse i byggeriets praksis.

Renoveringen Ny Nørreport samler 4 projekter i ét udbud, hvilket på forbilledlig vis kom i stand, fordi de tre bygherrer blev enige om en form, hvor det kunne lade sig gøre. Formålet var at gøre byggeprocessen så kort og lempelig som mulig for pladsens mange brugere og samle projekterne i én entreprise. Herudover er projektet kendetegnet ved at to tegnestuer har arbejdet sammen omkring byrumstransformationen og gennem udarbejdsperioden siddet samlet på et projektkontor. Projektet har været brugt som model af Bygherreforeningen/Værdibyg og udgivet i en folder, der skal vejlede fremtidige bygherrer i 'den gode projekteringsproces'.

Brugskvalitet

RENOVER prisen gives til projekter, der fungerer godt i praksis og vurderes positivt af brugerne.

De mange tusinde brugere har taget godt imod transformationen af station og byrum. Byrummet er gjort mere brugervenligt for fodgængere og cyklister således at man fx ikke længere skal vente på biler og busser for at komme fra Købmagergade til stationen. Herudover giver sænkning af cykler i cykelbede brugeren et bedre overblik over området. Generelt synes det nye område mere overskueligt og lettere tilgængeligt.

Bidrag til omgivelser

RENOVER prisen gives til projekter, der bidrager positivt til omgivelsernes sociale, arkitektoniske og oplevelsesmæssige kvaliteter.

Den renoverede stationsplads danner sammenhæng og direkte fodgængerkontakt mellem plads og middelalderby. Herudover ligger pladsen i forlængelse af Israels Plads og Torvehallerne og indgår som en naturlig del til det befærdede byrum.

Økonomi og værdiforøgelse

RENOVER prisen gives til projekter, hvor resultaterne – materielle som immaterielle – skaber øget værdi for bygningens ejer.

Bygherrerne har fået en forbedret station med et byrum, der skaber stor værdi for hele byen og står som et ikon for København som metropol og cykelby. Stationen har skabt bedre økonomi for omkringliggende butikker, og ejendommene i området er steget i værdi.

Udførelseskvalitet

RENOVER prisen gives til projekter, hvor håndværk, ingeniørtekniske ydelser og arkitektur er udført på et højt fagligt niveau.

Der er flere bemærkelsesværdige områder på Nørreport Stations udførelse. Belægningen er et af flere projekter, der gjorde, at Københavns Kommune modtog brolæggerprisen 2015. De in-situ støbte cykelbede er meget flot udførte og både de glittede overflader i bunden, de kostede overflader på de skrå kanter, samt dilatationsfugerne står knivskarpt. Tagundersiderne er udført i sprøjtebeton med en håndglittet (pudset) overflade og er et veludført stykke arbejde, der lever op til de oprindelige tanker. Arkitekter og Producent har i samarbejde udviklet nye cykelstativer, der med succes efterfølgende er sat i produktion.